

Практичне заняття з дисципліни «Креативна урбаністика».

Робота з кейсом.

Завдання:

1. Ознайомитись з інформаційним матеріалом.
2. Виділити основні смислові меседжі.
3. Запропонувати власну структуру, додавши компаративний матеріал із міжнародного та власного досвіду.
4. Сформулювати есе- рефлексію «Перспективи розвитку креативного кластеру в Запоріжжі»
5. Презентувати свої напрацювання.

Інформаційний матеріал

Запорізький Артфорум – точка збирання культури в сучасному світі. Відгуки учасників

АННА ЧУПРИНА

20/11/2021

40

<https://mig.com.ua/zaporizkij-artforum-tochka-zbirannja-kulturi-v-suchasnomu-sviti-vidguki-uchasnikiv/>

У жовтні в Запоріжжі на одній платформі зустрілися дві важливіші складові сучасного світу – ІТ та мистецтво.

IT-Forum – це лекції керівників ІТ-компаній, дискусії із спеціалістами, презентації новітніх продуктів під гаслом «Час трансформації». Мета – популяризація українських ІТ компаній та створення простору де ІТ спілкування.

IT-Forum дав можливість відбутися другій складовій події. В рамках Артфорум-2021 відбулись різноманітні панельні дискусії, круглі столи, лекції, мистецькі презентації, творчі вечори і покази кіно.

Автор та організатор Артфоруму, засновниця ГО «Запорізький медіа центр», засновниця Медіа агенції PRM Тетяна ОРЛОВА:

“Ми наважились і провели IT-Forum і Артфорум одночасно, для того щоб поєднати успішних представників різних сфер для синергії. Не секрет, що український ІТ-сектор орієнтується на зовнішній світ: там головні

замовники послуг та продуктів. У той же час він – невід’ємна частина українського суспільства, як і наші митці, представники культури, але вони мало де дотичні у буденному житті. Тому таким був наш спільний експеримент – як бачимо, вдалих.

Всі звикли, що IT-кластер – якась окрема екосистема, але це невірно. IT-сектор сьогодні – потужний учасник національної економіки. Тому залучення компаній до освітніх, соціальних та культурних подій є прагненням і самих IT-компаній, які відчують соціальну відповідальність за розвиток міст, де вони ведуть свій бізнес.

Під час IT-Forum презентації IT-компаній відвідали митці, а айтишники з захватом слухали лекцію Юрія Макарова про мову, про ідентичність та історію. Відбулася потрібна комунікація, ці два світи перетнулися саме у Запоріжжі. Місті, яке є форпостом України на сході, далі – лінія фронту. А тут такий крутий мультисекторальний захід.

Перший Артфорум відбувся у 2020 році і має вже свою історію, своїх героїв, своїх прихильників. Зрештою – ще й своїх супротивників. Бо, зізнаємось, нелегко реалізувати такі проекти без підтримки державних фондів або міжнародних донорів. І якщо ти, наприклад, не перебуваєш «під промисловою групою» у Запоріжжі, то навіть і думати про це не наважуйся!

Але у цьому й сила Артфоруму, що він відбувається завдяки інвестиціям багатьох бізнесменів, науковців, менеджерів, студентів – людей, зацікавлених саме у розвитку культури, а не у власному піарі. Які інвестують свої ресурси: час, знання, талант, зв’язки, матеріальні ресурси у такі проєкти, надважливі в містах на південному сході України”.

Треба бачити себе в часі і просторі на конкретних локаціях

Програма Артфоруму тривала чотири дні.

Розмовну програму міжсекторального заходу відкрили [міркування про головні здобутки часів Незалежності](#) України і маркери історичних процесів, що формують нас у сьогоденні. Ці дискусії підтримали провідну тему цьогорічного АртФоруму «Час трансформацій».

Так, документаліст, телеведучий і письменник **Юрій Макаров** нагадав про фактори впливу національних травм на розвиток культури. Окреслив динаміку впливу російських медіа на український інформаційний процес. Наголосив на механізмах впливу новітніх інфлюенсерів на суспільні процеси.

Юрій Макаров прочитав також лекцію про те, чому вибір однієї мови в унітарній державі неминучий, ілюструючи свою думку історичними фактами розвитку мови і впливу ідеології на її функціонування, розвінчуючи основні міфи, проводячи паралелі з розвитком мов Європи.

Письменник, перекладач та співзасновник підкасту «Твоя підпільна гуманітарка» **Остап Українець** розповів про явище «відкладених здобутків», коли кожному наступному поколінню делегують місію фундаментальних змін у державі. Хоча кожен і кожна з нас здатні ініціювати ці зміни вже зараз, не чекаючи ідеальних «кращих часів».

Експертка з маркетингу і комунікацій **Оксана Тукалевська** озвучила дані з аналізу головних цінностей, які впливають на життєві пріоритети українців.

Онлайн-розмова з письменником **Юрієм Андруховичем** розкрила деталі, чому герой його нового роману «Радіо ніч» є нетиповим для сучасної української літератури. Також з неї стало відомо, чому для кожного покоління важливо мати власний переклад Вільяма Шекспіра.

14 жовтня хедлайнеркою АртФоруму-2021 стала [Оксана Забужко](#). В дискусії з нею з'ясували, як читання формує громадянську самосвідомість, політичні еліти та електоральний вибір.

За участі письменників **Ростислава Шпука**, **Павла Матюші**, **Олега Гавріша** та видавчинь **Ірини Білоцерковської** («Білка») і **Христини Михайлюк** («П'яний корабель») відбулася панельна дискусія про територію збігу інтересів читача, видавця і письменника.

Оксана Забужко доповнила своїми міркуваннями колективну дискусію «Культура як інструмент захисту». Також в ній взяли участь дизайнер **Дмитро Буланов**, видавчиня **Ірина Білоцерковська**, письменник **Олег Гавриш** та експертка з ландшафтного садівництва, громадська діячка **Світлана Кульбашна**.

Дискусія відбувалась в День міста, тому викликала думки про потенціал Запоріжжя в туристичній площині: які можливості та історію має, яке місце займає культурний туризм і що може стати імпульсом до створення привабливості й магніта для гостей міста, тому що крім славетної Хортиці, мало хто знає про нові туристичні маршрути.

До обговорення долучилися керівник департаменту культури міста **Сергій Білов**, директор музею архітектури **Михайло Мордовської**, експертка з подієвого маркетингу **Наталія Склярська**, куратор мистецьких івентів в просторі творчих ініціатив «Лофт Млин». Спікери погодилися, що жодні комунікативні стратегії із задіянням бюджету не перетворять Запоріжжя на туристичний центр, якщо самі містяни не стануть агентами змін у любові до своєї малої батьківщини.

Паралельно відбулося обговорення теми формування національної та регіональної ідентичності через кіно та телесеріали, розмова точилася навколо тем відмінності завдань і стратегій виробництва кіно та телепродукту, різниці фестивального й прокатного кіно у справі трансляції смислів, важливості презентаційних майданчиків і фестивалів, загального стану кінопрокату в Україні.

Головними учасницями стали акторка і продюсерка **Ірма Вітовська** та письменниця і сценаристка **Ірен Роздобудько**.

Наталія Склярська заохотила запоріжців формувати горизонтальні зв'язки, мотивувати місцеву громаду на проактивні вчинки. Надала дорожню карту перших кроків для втілення нішових ініціатив. А також розповіла про те, як українці можуть формувати репутаційний інститут для лідерів громадської думки.

Магістральний тематичний блок був присвячений розмовам про втілення досвіду сучасної російсько-української війни в художній та публіцистичній літературі. Експертками виступили засновниця видавництва «Білка» **Ірина Білоцерковська** та письменниця і волонтерка **Тамара Горіха Зерня**.

Відбулася презентація нового роману Тамари Горіха Зерня «Принцип втручання» із обговоренням його жанрової природи і особливостей побудови персонажа з посттравматичним досвідом війни, природи сміху у творі.

В ході онлайн-зустрічі із **Максом Кідруком** було надано багато практичних порад, секретів, лайфхаків і рекомендацій для аудиторії щодо особливостей роботи письменника як на етапі написання тексту твору, так і для подальшого просування літературного продукту на ринку, співпраці з видавництвом і читачами. Також було проанонсовано вихід нового фантастичного циклу «Нові темні віки», а також проговорено основне коло проблем, піднятих у ньому.

Враження учасників Артфоруму

Ірен РОЗДОБУДЬКО, письменниця:

“Артфорум в промисловому місті на сході України – сама по собі непересічна подія, яку, на мій погляд, варто підтримувати і усіляко сприяти її просуванню. Адже такі культурно-просвітницькі заходи завжди створюють позитивний інтелектуальний простір, котрий на багато років стає «візитівкою» міста і його мешканців.

Звісно, просувати таку ідею досить важко, як будь-яку, що пов'язана не з «хлібом щоденним» і побутовою рутиною, а з «хлібом вічним» – тим, що дає поштовх до самореалізації, свіже дихання, нові знання і цікаві можливості для особистого розвитку.

Таким для мене є запорізький Артфорум. Вражає «географія» цікавих подій і особистостей – політологів, письменників, художників, дизайнерів, мас-медійних персон, кіномитців, фахівців з новітніх технологій, які брали в ньому участь, як в «оф-лайн», так і з екранів моніторів. На заходах було представлено відомих діячів культури і науки чи не з усіх куточків України.

Так само сподобалась і локація – в готелі «Інтурист», що дало можливість тіснішого спілкування між учасниками форуму.

Хочу зазначити, що до таких значних культурно-просвітницьких подій (знаю це за власним досвідом), мешканців промислових міст варто «призвичаювати» досить довго і наполегливо. Але це робити необхідно! Тим більше, що в місті є університети, є творча молодь, є люди, які хочуть і можуть розвиватися не лише в бік «телека». Зазвичай (що теж знаю з власного досвіду) такі заходи завжди сприяють розвитку міста, виникненню нових ініціатив, цікавих спільнот а, зрештою, позитивному іміджу як міста, так і краю загалом”.

Юрій МАКАРОВ, письменник, публіцист, колумніст «Українського тижня»:

“Ще років 50-70 тому мистецькі практики в Європі існували головним чином у старих, відлитої у бронзі формах: театр (репертуарний), філармонія, музей, бібліотека...

...Усе потроху, але невпинно змінилося синхронно з ...60-х: саме арт-форуми перетворилися на «чорний хліб» культури, регулярні точки перетину з глядачем-слухачем-читачем. Безліч фестивалів, конкурсів, театральних, музичних і образотворчих спецподій, бієналле, трієналле, симпозіумів стали мейнстрімом, на них спеціально з'їжджаються споживачі культури з інших міст і навіть інших країн.

Це спосіб не лише підгодувати туризм, підживити занепадлі в процесі деіндустріалізації території, а й організувати в зовсім інший, принципово новий спосіб колективне сприйняття мистецтва й, не в останню чергу, довколишніх рефлексій.

Вони зазвичай супроводжуються численними дискусіями нібито для вузьких професіоналів, які, тим не менше, насправді розраховані на досить широку публіку: в такий вона спосіб почувається долученою до процесів, і це окрема точка збирання культури в сучасному світі, окрема процедура контакту з нею. В Україні подібних заходів не так багато, й вони

здебільшого сконцентровані в столиці або двох-трьох мегаполісах: Львівський книжковий форум, MOZART, Одеський кінофестиваль, Одеса-Classics, Харків Music Days, Дніпровський Book Space...

Те, що в Запоріжжі запрацював регулярний арт-форум, означає всього лише те, що місто підтягнулося до світових трендів. Захід надивовижу зрілий, продуманий, концептуально досконалий, прямо-таки крутий.

Це можливість проявитися тим живим місцевим персонам і явищам, які доти існували тут «у бульбашці» й були практично непомітні для решти країни.

Це шлях подолання комплексу провінції, де «нічого не відбувається» й звідки треба тікати до інших привабливіших у культурному сенсі місць.

Це точка входу для тих, хто цікавиться регіоном і хотів би тут щось робити. Не забуваймо ще, що Запоріжжя — це практично територія фронтіру, все, що пов'язано тут із проявами «м'якої сили», чинить опір агресії й наближає нашу перемогу”.

ArtForum2021 у Запоріжжі – це низова, громадська ініціатива ГО Запорізький медіа-центр , а також самих митців, фахівців з різних сфер, представників бізнесу, студентів та науковців, всіх, кому не байдуже, як розвивається культурний ландшафт в регіонах, які ідеї та сенси несе сьогодні сучасна українська культура.

За останні часи з'явилася генерація людей, які живуть за правилами та орієнтується на непересічні цінності. Така особиста відповідальність, поширюючись, поступово допоможе озонувати повітря й у місті та у країні в цілому.

Павло ДЕРКАЧ, підприємець, меценат:

“Минулого року, підтримавши ART Forum, я відчув, що у цьому процесі чи не найважливіше – тяглість. Такі події, як IT-Forum, ART Forum, продовжуючись у часі, змінюють суспільство. Коли людина меценат, співорганізатор, вона бере відповідальну участь у подібному процесі й намагається це зберегти, як середовище, яке стає кращим, якіснішим, розумнішим.

На додачу до того я маю егоїстичне бажання бути у колі людей, які можуть тебе чогось навчити. Такі події — це можливість отримати особисті контакти, мати спілкування із спікерами, які зібрались на форумі, ти можеш поговорити про те, що тебе турбує і отримати відповідь та підтримку. Розумієте, нам у цьому місті жити, ми відповідаємо за те, щоб воно було кращим!

Щодо митців – виставки, культурні події, зустріч за зустріччю, подія за подією – захоплюють, надихають. Я маю відчуття, що ми разом робимо свято, яке захоплює людей. Ми щасливі, люди щасливі і Запоріжжя стає щасливішим”.